

YaraMila Cropcare 11-11-21

Nuoroda: Peržiūrėjimo data: 1.3.2010 Ankstesnė data: 24.6.2008 Spausdinimo data: 1.3.2010

1. CHEMINĖS MEDŽIAGOS / PREPARATO IR BENDROVĖS / ĮMONĖS PAVADINIMAS**Cheminės medžiagos, preparato pavadinimas:** YaraMila Cropcare 11-11-21 (su mažai chloridų)**Kiti pavadinimai (sinonimai):** Braškėms trąšos, Universalios kompleksinės trąšos**Paskirtis:** naudojamas kaip trąša**Platintojas:** UAB Emolus, A.Stulginskio g. 41A, Kaunas, Lietuva. Tel. 8-37 263494, info@emolus.lt**Gamintojas:** Yara Suomi Oy Mechelininkatu 1a, Pašto kodas 900 FI-00181 Helsinki FINLAND.

Tel. +358 10 215 111 Fax +358 10 215 2126.

Už SDL pildymą atsakingo kompetentingo asmens el. pašto adresas: msds.helsinki@yara.com

Telefonas skubiai informacijai suteikti: Lietuvos apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuras, telefonas. 8~ 5 236 20 52, faksas 8~ 5 236 21 42 el. paštas info@tox.lt**2. GALIMI PAVOJAI**

Kenksminga vandens organizmams, gali sukelti ilgalaikius nepalankius vandens ekosistemų pakitimus. Neklasifikuojama kaip pavojinga

3. SUDĖTIS / INFORMACIJA APIE KOMPONENTUS**Pavojingi komponentai**

CAS Nr.	Cheminis pavadinimas	Koncentracija (%) produkto masės	Pavojingumo simboliai Rizikos frazės	EINECS
7785-87-7	Mangano sulfatas	0,80 – 0,85%	Xn, N; R48/20/22-51/53	232-089-9
7758-98-7	Vario sulfatas	0.12%	Xn, N; R22-36/38-50/53	231-847-6
7733-02-0	Cinko sulfatas	0.12%	Xn, N; R22-41-50/53	231-793-3
12179-04-3	dinatrio tetraborato pentahidratas	0.35%	Xi, R36/37/38, S2-13-26-36	215-540-4

Papildoma informacija. Trąšos pagamintos iš žaliavų, į kurias įeina kai kurios arba visos išvardintos medžiagos: kalis, nitratai, azotas, fosforas, sulfatai, mikroelementai, talkas, nafta. Šių produktų klasifikacija aprašyta 15 skyriuje.**4. PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS****Bendra informacija:** visais atvejais, kai pasireiškia pakenkimo sveikatai požymiai, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Jei nukentėjęs praradęs sąmonę, negalima duoti nieko gerti ar dėti ką nors į burną. Įtarus ar nustačius apsinuodijimą šia medžiaga, būtina nedelsiant kreiptis į Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biurą tel. (8~5) 236 20 52.**Įkvėpus dulkių:** išeiti į tyrą orą. Būkite šiltai ir ramybėje. Jeigu yra kvėpavimo sutrikimų, nedelsiant kviesti gydytoją.**Patekus ant odos:** nusivilkti užterštus drabužius, odą gerai nuplauti vandeniu su muilu.**Patekus į akis:** kuo skubiau plauti akis su vandeniu, taip pat ir po vokais ne mažiau 15 min. Jei įmanoma, išimti kontaktinius lęšius. Jeigu akių perštėjimas išliks, kreiptis pagalbos į gydytoją.**Prarijus:** Neskatinėti vėmimo. Skalauti burną, duoti išgerti 1-2 stiklines vandens ar pieno. Atsiradus neiprastiems simptomams kviesti gydytoją.**5. PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS****Tinkamos gesinimo priemonės:** vanduo.**Netinkamos gesinimo priemonės:** putos, smėlis, miltiniai gesintuvai.**Specialūs pavojai, kuriuos gali kelti pati cheminė medžiaga ar preparatas, degimo produktai arba degant išsiskiriančios dujos:** terminio skilimo metu išsiskiria pavojingos dujos (NO_x, SO_x, NH₃).**Apsaugos priemonės gaisrininkams.** Dėvėti deguonies kaukes, nedegius rūbus.

YaraMila Cropcare 11-11-21

Nuoroda: Peržiūrėjimo data: 1.3.2010 Ankstesnė data: 24.6.2008 Spausdinimo data: 1.3.2010

6. AVARIJŲ LIKVIDAVIMO PRIEMONĖS

Kolektyvinės ir asmeninės apsauginės priemonės. Išbyrėjus produktui, nutraukti bet kokius darbus. Vengti dulkių susidarymo. Laikytis atokiau nuo avarijos vietos. Vengti patekimo ant rūbų, odos ir į akis. Neįkvėpti dulkių. Naudoti asmenines apsaugines priemones, nurodytas 8 skyriuje.

Aplinkos teršimo prevencijos priemonės. Vengti, kad dideli išbyrėjusio produkto kiekiai nepatektų į kanalizaciją, vandens telkinius, koncentruotai ant dirvožemio. Informuoti atitinkamas institucijas apie patekimą į vandens telkinius.

Cheminės medžiagos, preparato surinkimo (susėmimo) ir neutralizavimo (nukenksminimo) būdai ir priemonės. Produktui išbyrėjus, jį sušluoti ar susemti, vengiant dulkelėjimo, ir supilti į plastikines ar metalines talpas. Nemaišykite su pjuvenomis ar kitomis degiomis ar organinėmis medžiagomis. Surinktas produktas, jeigu jis neužterštas pašalinėmis medžiagomis, gali būti naudojamas kaip trąša. Atliekų šalinimas - žūr. 13 sk.

7. NAUDOJIMAS IR SANDĖLIAVIMAS

Reikalavimai ir rekomendacijos naudojimui: naudoti pagal atitinkamos gamybos technologinį reglamentą ar laukų tręšimo technologiją. Dirbant ar perpilant uždaroje patalpose, darbo vietoje turi būti tiekiamoji - ištraukiamoji ventiliacija, vengti dulkių susidarymo. Vengti perdidelio kontakto su aplinka, nes gali kauptis drėgmė. Mūvėkite pirštines ir kitus apsauginius drabužius. Nerūkykite. Kaitinimas vamzdžiuose gali sukelti smurtinę reakciją.

Reikalavimai sandėliavimui: Laikyti atokiau nuo šilumos ar ugnies šaltinių. Laikyti atokiau nuo lengvai užsidegančių medžiagų. Laikyti atokiau nuo maisto medžiagų, šiaudų, šieno, grūdų, dyzelino ir pan. Laikyti sandariai uždarytose plastikinėse talpose ar maišuose sausoje patalpoje. Maišus su produktu rekomenduojama sandėliuoti ant padėklų. Venkite tiesioginių saulės spindulių. Saugoti nuo vaikų.

8. CHEMINĖS MEDŽIAGOS, PREPARATO POVEIKIO PREVENCIJA

Cheminės medžiagos ribinė vertė darbo aplinkos ore:

Neorganinių dulkių riba 8 val. – 10 mg/m³.

Boratų riba 8 val. – 0,5ppm.

Magnio sulfato riba 8 val. – 0,2 mg/m³.

Techninės priemonės: gera patalpų ventiliacija, vengti išbyrėjimo ir produkto dulkelėjimo.

Kvėpavimo takų apsauginės priemonės: apsisaugojimui nuo dulkių turi būti naudojamos puskaukės su filtru, apsaugančiu nuo kenksmingų dulkių –P1 pagal LST EN 143, respiratoriai FFP1 pagal LST EN 149. Gaisro metu – autonominiai kvėpavimo aparatai.

Rankų ir odos apsauginės priemonės: brezentinės, odinės, PVC ar guminės pirštines.

Kitos odos apsauginės priemonės (darbo drabužiai, avalynė ir kt.): dėvėti švarius, visą kūną dengiančius drabužius. Kojų apsauga - darbiniai odiniai ar guminiai, visą pėdą dengiantys batai.

Asmens higienos priemonės: nevalgyti, nerūkyti, negerti darbo vietoje. Periodiškai keisti darbo drabužius.

Plauti rankas prieš valgį. Baigus darbą, nusiprausti duše, persirengti.

9. FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS

Agregatinė būseną: kieta, granulės.

Juslinės savybės (spalva, kvapas): pilka ar rusva, be kvapo.

Vandenilio jonų koncentracijos vertė, pH: > 4,5 (50g/l tirpalo 10 °C temperatūroje).

Virimo temperatūra, °C: netaikoma,

Degumas, sproguomo ribos: netaikoma

Oksidavimosi savybės: netaikoma

Lydymosi temperatūra, °C: >110. Gali suirti prieš lydymąsi.

Specifinė masė, tankis kg/m³: ~1050 – 1100 kg/m³

Tirpumas (vandenyje): tirpus vanenyje.

Nuoroda: Peržiūrėjimo data: 1.3.2010 Ankstesnė data: 24.6.2008 Spausdinimo data: 1.3.2010

Pasiskirstymo koeficientas(n-oktanolis /vanduo): netaikoma

Klampumas: netaikoma

Garų slėgis, garų specifinis tankis, garavimo greitis: nėra duomenų.

Papildoma informacija. Hidroskopiškas. Surenka drėgmę iš aplinkos.

10. STABILUMAS IR REAKTINGUMAS

Cheminis stabilumas ir pavojingos cheminės reakcijos: laikant normaliomis sąlygomis, stabilus.

Vengtinios aplinkos sąlygos ir cheminės medžiagos, sukeliančios pavojingas chemines reakcijas: higroskopiškas - laikant saugoti, kad nebūtų pažeistos pakuotės, nelaikyti arti ugnies ir karščio šaltinių. Vengtinios medžiagos – degios medžiagos, reduktoriai, rūgštys, bazės, metalų dulkės.

Skilimo produktai: terminės destrukcijos metu išsiskiria toksinės dujos (NO_x, SO_x, NH₃).

Kontaktuojant su šarminėmis medžiagomis, pvz., kalkės, gali skleisti amoniakines dujas.

11. TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA

Ūmus toksiškumas bandomiesiems gyvūnams:

Amonio nitratas: LD₅₀ /prarijus/ žiurkė = 2217 mg/kg

Vario sulfatas: LD₅₀ /prarijus/ žiurkė = 300 mg/kg

Cinko sulfatas: LD₅₀ /prarijus/ žiurkė = 1260 mg/kg

Mangano sulfatas: LD₅₀ /prarijus/ žiurkė = 2150 mg/kg

Kalio sulfatas: LD₅₀ /prarijus/ žiurkė = 6600 mg/kg

Dirginimas: neklasifikuojama kaip dirginanti.

Sensibilizuojantis poveikis: nenustatytas.

Poveikis žmonėms: gali sukelti odos, akių dirginimą. Prarijus gali sukelti skrandžio sutrikimus.

Kancerogeniškumas, mutageniškumas, toksiškumas reprodukcijai: nenustatyti.

12. EKOLOGINĖ INFORMACIJA

Ekotoksiškumas (toksiškumas vandens, dirvožemio organizmams, kitiems gyvūnams ir augalams):

Amonio nitratas: EC₅₀ /48 h/ dafnija = 555 mg/kg

Vario sulfatas: EC₅₀ /48 h/ dafnija didžioji = 0,1 mg/l

Cinko sulfatas: EC₅₀ /96 h/ vaivorakštinis upėtakis = 0,43 mg/l

Mangano sulfatas: EC₅₀ /21 h/ dafnija didžioji = 5,2 mg/l, kaip Mn

Kalio sulfatas: EC₅₀ /48 h/ dafnija didžioji = 890 mg/l

EC₅₀ /72 h/ dumbliai = 2900 mg/l

Išsilaikymas ir skilimas (biodegradacija): tirpsta vandenyje. Gali sąlygoti eutrofikaciją.

Bioakumuliacija: fosfato jonus pasisavina augalai. Dideli kiekiai skatina nepageidautiną vandens floros augimą.

Bioakumuliacija: augalų pasisavinami. Sujra. Nesikaupia.

13. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Reikalavimai atliekų neišmesti į aplinką: neišleisti į kanalizaciją, nepilti į vandens telkinius, ant dirvožemio.

Cheminės medžiagos, preparato atliekų, užterštų pakuočių šalinimo būdai (deginimas, utilizacija, šalinimas sąvartyne ir kt.): atliekos gali būti naudojamos kaip trąša. Jeigu neįmanoma atliekų panaudoti kaip trąšos, jos turi būti utilizuojamos pagal vietos savivaldos reikalavimus. Atliekų kodai: 06 09 04, 06 13 99, 06 03 99, atliekų pavojingumą lemiančių savybių nėra. Polietileninė, polipropileninė, popierinė, kompleksinė ir pan. pakuotė gali būti perdirbama.

Nuoroda: Peržiūrėjimo data: 1.3.2010 Ankstesnė data: 24.6.2008 Spausdinimo data: 1.3.2010

---

14. INFORMACIJA APIE GABENIMĄ

Pavojingų krovinių gabenimo reikalavimai netaikomi.

15. INFORMACIJA APIE REGLAMENTAVIMĄ

Teisės norminiai aktai, reglamentuojantys cheminės medžiagos, preparato klasifikaciją, ženklimą,

naudojimo ribojimą, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, ribines vertes darbo aplinkoje, atliekų tvarkymą ir kt.

- Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklavimo tvarka. (Patvirtinta LR aplinkos ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gruodžio 19d. įsakymu Nr. 532/742, 2002 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 345/313 patvirtinta redakcija (Žin., 2002, Nr. 81-3501,). Pakeitimai: Žin., 2003, Nr. 81(1)-3703; 2005, Nr. 115- 4196; 2007, Nr. 22-849; 2008, Nr. 66-2517.
- Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų pakuotės reikalavimų bei pakavimo tvarka. (Patvirtinta LR aplinkos ministro 2002 m. lapkričio 19 d įsakymu Nr. 599, Žin., 2002, Nr. 115-5161, 2008, 53-1989).
- HN 23:2007 "Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai" (Patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. V-827/A1-287, Žin., 2007, Nr. 108-4434.
- Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo taisyklės (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002m.birželio 27 d. įsakymu Nr. 348, Žin., 2002, Nr. 81-3503).
- Atliekų tvarkymo taisyklės. (Patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 722, Žin., 2004, Nr. 68-2381).
- Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai. (Patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-331, Žin., 2007, Nr123-5055).
- Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais (ADR).
- EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1907/2006 2006 m. gruodžio 18 d. dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH), įsteigiantis Europos cheminių medžiagų agentūrą, iš dalies keičiantis Direktyvą 1999/45/EB bei panaikinantį Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 793/93, Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1488/94, Tarybos direktyvą 76/769/EEB ir Komisijos direktyvas 91/155/EEB, 93/67/EEB, 93/105/EB bei 2000/21/EB (Europos Sąjungos oficialusis leidinys, Nr. L 396, 30.12.2006, klaidų atitaisymas - L 136/3, 2007 5 29).
- KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 453/2010 2010 m. gegužės 20 d. iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų (REACH). (OL 2010, L 133/1, p.1).
- 2008 metų gruodžio 16 dienos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo, iš dalies keičiantis ir panaikinantį Direktyvas 67/548/EEB bei 1999/45/EB ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr.1907/2006 (OL 2008 L 353, p.1)

Informacija, nurodyta cheminės medžiagos preparato pakuotės (taros) etiketėje (pagal direktyvas 67/548/EEB, 1999/45/EB):

Pavojinumo simboliai, Rizikos frazės: R52/53 Kenksminga vandens organizmams, gali sukelti ilgalaikius nepalankius vandens ekosistemų pakitimus.

Saugos frazės: netaikoma

Nuoroda: Peržiūrėjimo data: 1.3.2010 Ankstesnė data: 24.6.2008 Spausdinimo data: 1.3.2010

---

16. KITA INFORMACIJA

Pavojingumo simboliai ir rizikos frazės, nurodyti 2 skyriuje:

R60 Kenkia vaisingumui

R61 Kenkia negimusiam vaikui

R48/20/22 Kenksminga: ilgą laiką pakartotinai įkvepiant ir praryjant sukelia sunkius sveikatos sutrikimus

R51/53 Toksiška vandens organizmams, gali sukelti ilgalaikius nepalankius vandens ekosistemų pakitimus

R22 Kenksminga prarijus

R36/38 Dirgina akis ir odą

R50/53 Labai toksiška vandens organizmams, gali sukelti ilgalaikius nepalankius vandens ekosistemų pakitimus

R41 Gali smarkiai pažeisti akis

Papildoma informacija

Šiame saugos duomenų lape pateikti duomenys turi būti prieinami visiems, kurių darbas yra susijęs su chemine medžiaga, preparatu. Duomenys atitinka mūsų turimas žinias ir yra skirti apibūdinti cheminį produktą saugos ir sveikatos darbe, aplinkos apsaugos aspektais. Saugos duomenų lapo informacija bus papildyta atsiradus naujų duomenų apie chemines medžiagos preparato poveikį sveikatai ir aplinkai, apie prevencijos priemones pavojams sumažinti arba jiems visiškai išvengti. Saugos duomenų lape pateikta informacija neatskleidžia kitų specifinių cheminės medžiagos, preparato savybių.